

Toudgum (Gem. Westdongeradeel) B. 11a

1. sta hin: ð vikal syga bī za ban
2. mī frō.ð jo.uta blom: veter
3. sa spēna lānēr slīna mar māi māsen:
4. hakjan ix dreig vārk
5. uplat skip brīgōra skrimaloga bī:la
6. da timorman hatn splinter inofjor
7. da skipar stikam um mūvla
8. in dat fabrikix ne.eta sjen
9. mast gō.º-of: mast Xō.º(1) sjen este. va.º
humst
10. ba.º māi va fjo.º war bi.ºr // on gle.ºz bi.ºr
ð ro. mar vin||
11. brīnystrā. kilo. kjesn
12. sa ha. māi har. fi. van tre. iša lītar vin
updrunkn
13. hei.º vumi slā. māi ð knepal
14. ik ha. si.º knibol sju.ºn
15. sentokla. xjā vit netfula me.ºr v.ºndi.ºn
16. ik bī.ºm bli.ºsk net māi.º-of: māi.º-of: mei
har. gī.º bīn
17. ik ha.º net di.ºjet (ha.ºta)
18. va.º har. tōt di.ºn- ditar v.ºkumt
19. spin- spīre.ºx - re.ºgēbol
20. pert-hu.ºt - muots- kluots; ban- bānsut
(moeilijk ademend of erger graad van bang);
gre.ºda - mi.ºds (weiland dat gemaaid wordt);
fina (stuk weiland dicht bij huis dat niet
gemaaid wordt); prudstu.ºl; har. gō; kikat-
frisk (een dikke, groene kikker); flintor
21. di ke.ºl broxta he.ºla ut.ºt u.ºnt fjorxtsjan
22. do. kre.ºtn strīn kra. ltsis fā.ºmu
23. injel.ºð lit.º gū.ºs.º-of: litn su.ºt e.ºda skipn
slo.ºpr
24. hei.º har.ºt ð ke.ºr ð ambit for.ºn: hun ho.ºn
25. jō.ºmi tva.º bre.ºda stjñ.º: - bredet da
bre.ºstr
26. dat ston.ºbe.ºlt stjñ.ºt net me.ºt
27. diman hātn labn xamprē.ºs.º-of: pī.ºs.º(1)
28. // da dyral.ºl hīmol.º-of: he.ºmol.ºl
29. da skual(ð)ben(di) ha māi mē. ster na.º
se. (ta)rest
30. ikin danet kuma jekle.ºr.º-of: fu.ºakle.ºr
bin
31. da bargð māi gra.º līm.ºl in drīgēn
32. hei.º kinet na.ºsi.ºvark hei.ºhat pininake.ºl
33. setānō st.ºskina bi.ºkam
34. ne. ð.ºke.º galjō.º vā.ºnet me.ºdi.ºn
35. tu.ºj.º kha.ºl tva.ºke.ºr v.ºndi.º rupm
36. di parinet rip.º da sit no vīta pītñ in
37. sa bin int lō.ºn
38. sa hatam e.ºst hūlpñ um si.ºjilt or tuto
brīn:
39. hei.ºjilt no.ºi.ºnet fi.ºa brīn
40. sida hēlt fa.ºna molka kvit
41. da mō mat fua si.ºfr.º upkuma
42. ina skelds svēma ix.ºgēfa.ºlak
43. hei.ºhatn bñts prā.ºtsix vīndastar sa.ºsterk
is
44. ve.ºma.ºta de.ºda helts fa.ºn ha.ºjim da
v.ºra.ºhelts
45. helper vīndat be.ºt upstörlñ
46. yx metslar xsa.ºfet xz bla.ºbr
47. sa ha.º veda vā.ºt fīst(ð) sprīs ku.(ð)
48. da tȳmð silda be.ºm intsyð
49. dvodat ryte.ºstas tīxt
50. da klok.º baginta li.ºdn.º fuada prek
51. spre.º- kikadril.ºdāt mat fāspri.ºt vīra-
da ste.ºt breit himyt- dñystræ.ºja
52. di frō.ºhat hi.ºt ð.º(knipə li.ºn)
53. sin he.ºt hatam sa.ºt i.ºtan ne.ºi.ºskualo
gē.ºli.ºt
54. ik hatam ð.ºret vīsa letna beit veter
lō.ºs.º-of: lō.ºs.
55. mu.ºsklø.ºrago haklin: sjorxt mē.ºno.º net me.ºt

- || fe.əl (= verschoten, afgedragen) ||
56. stjrn: partn -of: patn bine.ət vnrax
 7. || hatste. - hadu ba (asgat voor open haard) - o. van || ta.ŋəll
 58. i ma.t ist noxta ko.t umta ke.ətsn
 59. di kjez jo. "tn helder ljoxt
 60. hei lu:kat hinder v.əna stnt
 61. du ka. m: jim fir ala jirn mact fe. st
 62. dorm ja(1)-of: dorm ni // ful ma. kt //
 63. do. se.əxst mi vol ma do. hast neat ji mi
-jein
 64. da svelt sis kuma int kuat ver
 65. sis t ju.ət neta dam:
 66. maijs se.ət grar. (X) tsi:s
 67. sit moter istikn
 68. thatn va. rəma dai.-of: dei vestenkun
milda jun
 69. dat junkja rint up ble.ət a fuutn
 70. da. sitn bast indi kana
 71. ik vu vol data postn bri.ər broxt
 72. ik ha pina v.ənt hat
 73. suka'dvarbungeldas kryknet me. i umge.²n
 74. ne. -of na*l* kufidriny sl*v*ithinder fuada
ne*ij*o har*s*
 75. ik bit vot ku.ətsex sunt fana mu.ən ol
 76. da svən fana ku.ən*n* hatek solda. t vest
 77. vist gji. -of: vist xji(1) vämakar ta
väjen // spö. bo.əga-of: bo.X //
 78. di ro.əgn ha laya duan:
 79. ik ljo. dat g(u)ji vat faan
 80. atbent si vi il vai.-of: veijetat do.pt vata
ku.(2)
 81. sin e.ərn rina ē sin c.əgan trji. jo
 82. ha famharx ma.əgkuurka nait busk
ta gi.ən um tuambajant a sikjon
 83. da mistn tri.əmyta ljedat -of: ljera
 84. hei skro.da let -of: mo.ətn bro.ən (moord)
 - en brand) || hei ra.əzdol
 85. at vi.əda mi.əskan um u.əz ne.əta re.ədn
əz um jilt
 86. da murlo is ha drx fana tu.əst
 87. di vai.-of: dik rint majə boxt -trn
ein umdat lö.əs
 88. ik ha an truma koxt fuada litsa juna
 89. da bok is. mo.ət in: bo.əla kuasta
 90. sil.ətsi vi.ənetlan ma url mo. i
 91. int sko.ət ist uogat be.əsta
 92. ð sknter mat.uk mika kina
 93. sjugar. -of: sjugar est min hu.ətek fina
ki.st
 94. ik vit net ve.əkam sikjə ma. t
 95. auku.əla helder ist be.əst fuat bi.əz
 96. ik must uksabluət drinka um u.ənta
sterkjan
 97. ik sel e.əsta kyla int buvt(h)ys heljs
 98. mi.əm bru.ər vi.əvat X
 99. da molksytlor hatn grntə kritis
 100. di supes tin ē su.ər - stju.ətamar ma.
varum
 101. vei sun: di patin: u.əra fulsmita kina
 102. da folt ne.ət vpm ta se.ərn
 103. hei kumt no.ilin manyta let
 104. in ita.li.đo bit bergen dit fju.ər spoe.əjs
|| fy.ər spy. wanda bergen (schoolterm) ||
 105. duasto. de.ər uptrja. uw
 106. ta dskam harə stikyta breəga fe.ən
 107. do. mastas kuma umys fo.əla tbajean
 108. hei isfan dskam kum: ma.əgrə. uw
bø.əz mai jilt
 109. di do.ər isfau bukno.ət mark
 110. an trra uda fo.um art na.əjs kina
 111. ik ha ji gjes. jida matoi g(u)ji "guet si.ət
 112. da bro.uw se.ət at inz atedju.ər umta
bo.uwen

113. barka- ik bark- do. barkst- hei barkt- vei
barka- barktar- ik barkta- do. barksta- hei
barkta- vei barktan- vei ha barkt
114. bi.ərə- ik bi.ər- do. bi.əst- hei bi.ət- vei
bi.əda- bi.ərə vei- ik bi.ər- ik ha bi.ən- be.əren
se.ek
115. at ixə litsani.ən mar hei ix gu.ət
116. do. kī. st jrr a. ijjə kre ijs opa merk
117. hei hat se.i(n) hei su d.ə matinka
118. da fa.m sei dotor golk hui.ə-of: hyc
119. da.ə vi.ən: fi:f pri.ən
120. under di i. habe.əm le.əzə à pruta-of: le.əzə
gū.əz ekals
121. at veler ist sjint-of: ixjint si.ən u.ən
122. at he.ərz ngru.ən - at inoma krekt me.ənt
123. majune.əz vat ma ka mei ana. i // tge.ə
fa.n: a. i // djrra //
124. dōt bjemka sel de.ənet be.əst ti.əzə kina
// gru.ijə // var.ksə //
125. da pəstv.ər hat gu.ijə-of: hat Xu.ijə(1) vin
126. yz ə.ət hu.əz ix ə.əbar.ənt
127. da molka spoe.ytata-of: spø.tata(1). ko.ytat
ja:r (de uit spraak spø.tat is als een afwijking
te beschouwen van zegsman 1)
128. da kostar leta klok//ə'krys- meer. krysŋ //
129. da jirms fa.na kr.ədə bu.gətrug under at
gevixt -of: at xəvixt(1)
130. datva. dytsa's ka.m: ne. i b'utn. of: ka.m:
b'utndu.ər
131. sa ha him bunt em bl.ə.u slet.ən
132. da ss.əx ix vot.ən // flataraç(ergden) // fl.ə.ə-of:
laf(weinig zout) //
133. da leitn park sni.ə // dik-of: tsjuk //
134. tixel gō.əs set lindək dei sju.ən halli.vəxheit //
135. do kom vat al he.lndəl en.e. ja st.e.ət
136. dvan- ik dugət- do. dvistat- hei dvxtat- vei
dugət- jmdugət- sei dugət- ik di.ət- do. di.ət-
hei di.ət- ve.ədi.ən: at- jmdidi.ən: at- sei di.ən: at-
di.əktat- di.ədotat mar- di.ən: xət mar
137. do. pa- do. pñrk- do. pñrnt- da solda.tn
138. teshjə- hei teshat- hei tñsh- hei hatnshen
139. bina- ik bin- do. bi. st- jo. bina- hei bint-
vei bina- jimbina- sei bina- binter-
bun(d)ər - ik ha bun
140. Locale landmaten: pəmjit (= 36½ are) fe.ən = ¼ pəmjt.
re.ədə = 14 voet = ± 4m. 200 vierkanta tu.ədə = 1 pəmjt.
240 tu.ədə oekkers van 10½ voet breed = 1 pəmjt
141. Locale waternamen: br.əntxamar fe.ət- b'ā. vater
fe.ət- kontemar fe.ət- dvastme.ət- spikorba.ər-
trijxtrek

De naam van deze plaats in haar eigen dialect is fo."t xam

De inwoners heten: fo."txamars

Geen bijnaam. Wel is het spotrijmpje bekend: brontxamars bin be.aren - var.ksamars bin he.aren - fo."txamars bin de.idan

Aantal inwoners op 1 Jan. 1950: ± 125 (Gem. Westdongeradeel 7869).

Taaltoestand. Aparte buurtenzijner niet. Er wonen tamelijk veel mensen (± 25%) afkomstig uit de Friese wouden, die gedeeltelijk hun dialect eigenschappen bewaren, zich echter in hoofdzaak bij het plaatsel. dialect aansluiten. Oalleen de dominee spreekt vleedel. In het publ. leven bezigt met het plaatsel. dialect. De bevolking bestaat van landbouw en veeteelt. Uitwisseling van arbeiders heeft niet noemenswaard plaats. De markplaats is Leeuwarden, de winkelplaats voornamelijk Dokkum.

Zegslieden: 1. Teake Pieters Sijens; 57 j.; hier geb.; kleine veehouder; altijd hier gewoond; V. van Dornwird, M. van Lichtenoord; spreekt steeds eigen dialect.

2. Pieter Teakes Sijens; 28 j.; hier geb.; landarbeider; altijd hier gewoond, zoon van Teake Sijens; M. van Donumwoude; spreekt steeds plaatsel. dialect.

3. Elske Sijens; 22 j.; hier geb.; dochter v. Teake Sijens; steeds hier gewoond.

4. Geeske Sijens; 18 j.; hier geb.; verder idem als 3

5. Grietje Hoekstra; 54 j.; geb. te Dantumwoude; echtgenote v. 1. Sedert 1921 in Foudgum gewoond.

Een opmerkelijk verschil tussen 1 en de overigen is de uitspraak van de stemhebbende gutturaal explosief *g* na een *t* zoals in *at xamart* (129). De andere zegslieden behouden de explosief. In de opname is de andere uitspraak aangegeven door een er achter geplaatste (1)